

Fylkesmannen i Hordaland

Saksbehandler, innvalgstelefon
Britt Solheim, 55 57 23 34

Vår dato
12.10.2016
Deres dato

Vår referanse
2015/5598 461.2
Deres referanse

Askøy kommune
Postboks 323
5323 KLEPPESTØ

Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann og overvann i Søre Askøy tettbebyggelse

Askøy kommune har fått ny utslippstillatelse for kommunalt avløpsvann for Søre Askøy tettbebyggelse.

Primærrensing gjelder for alle utslipp større enn 50 personekvivalenter i tettbebyggelsen. Frist for å ferdigstille hovedrenseanlegget SAHARA er 31. desember 2022. Alt avløpsvann fra tettbebyggelsen skal overføres til nytt avløpsrenseanlegg innen 31. desember 2026.

Overvåking av resipienten skal skje hvert fjerde år. Kommunen skal legge til rette for at primærrenseanlegget skal kunne bygges om til et anlegg med sekundærrensing.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. §§ 16, 22 og 40 og forurensningsforskriften §§ 14-4 og 14-8.

Tillatelsen erstatter tillatelsen av 25. januar 2011.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. §§ 16, 22 og 40 og forurensningsforskriften § 14-4. Unntak fra krav om primærrensing er gitt i medhold av forurensningsforskriften § 14-8.

Tillatelsen er gitt på bakgrunn av;

- Framdriftsplan for ferdigstillelse av nytt avløpsanlegg for å kunne overholde krav til primærrensing i Søre Askøy tettbebyggelse, godkjent i kommunestyret 17. september 2015
- *Resipientovervåking av fjordsystemene rundt Bergen i 2011-2015, Årsrapport 2015* (Stian E. Kvalø m.fl.)
- *Byfjordsundersøkelsene* (Heggøy m.fl. 2005),
- *Resipientundersøkelse ved kommunale kloakkutslipp på Askøy, Askøy kommune, Hordaland 2007* (Geir A. Dahl-Hansen, APN m.fl. 2007) og
- *Årsrapportering avløp 2015*

I tillegg er det lagt vekt på opplysninger som er framkommet under saksbehandlingen.

Utslippstillatelsen med vilkår følger som vedlegg. De forholdene som er regnet for å ha størst miljømessige konsekvenser er regulert i tillatelsen. Det er viktig å være oppmerksom på at de negative miljøpåvirkningene, som utslippet av avløpsvann kan gi på miljøet isolert sett, er uønsket. Kommunen plikter derfor å sørge for at unødvendig forurensning unngås, jf. forurensningsloven § 7.

Tillatelsen er gitt med nye tidsfrister for overholdelse av renskravene. Vilkårene knyttet til overvann, overløp, tilknytningsgrad og virkningsgrad til ledningsnett er også mer detaljerte i denne tillatelsen enn tidligere. Funksjonskravene i forurensningsforskriften § 14-5 som gjelder avløpsnett er særlig viktig.

Kommunen kan gi tillatelse til at avløpsvann blir ført til eksisterende avløpsanlegg, som per i dag ikke oppfyller kravet om primærrensing. For at dette skal kunne skje, må eksisterende avløpsanlegg ha kapasitet til å ta imot avløpsvannet, og sanering av eksisterende avløpssystem må være tidfestet i godkjent framdriftsplan, jf. punkt 2.4.2 i tillatelsen. Forurensningsforskriften kapittel 12 gjelder for avløpsanlegg som er dimensjonert for mindre enn 50 personekvivalenter (pe) i tettbebyggelsen.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

I tillegg til de kravene som følger av tillatelsen, plikter Askøy kommune å overholde forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle, viser vi til www.regelhjelp.no, vi viser også til Miljødirektoratets hjemmesider på internett www.miljodirektoratet.no og www.miljokommune.no

At vi har gitt tillatelse til forurensning, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven og forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Dersom utslipp som gjennomgår primærrensing gir skadevirkninger på miljøet, kan Fylkesmannen kreve at anlegget bygges om, slik at sekundærrensingskravet kan overholdes, jf. forurensningsforskriften § 14-8. Det samme gjelder ved endring av områdeinndeling.

Saksfremstilling og begrunnelse

Askøy kommune fikk 21. januar 2011 utslippstillatelse for Søre Askøy tettbebyggelse for utslipp av avløpsvann tilsvarende 32 400 pe.

Tettbebyggelsen er definert som en stor tettbebyggelse med utslipp på ca. 17 500 pe og Fylkesmannen er forurensningsmyndighet for alle avløpsanlegg med utslipp større enn 50 pe, jf. forurensningsforskriften § 14-3. Alle utslippene i tettbebyggelsen går til mindre følsomme områder etter forurensningsforskriften kapittel 11, vedlegg 1 punkt 1.2. Områdeinndeling.

Det generelle kravet til rensing i mindre følsomme områder er sekundærrensing. Askøy kommune har gjennomført resipientundersøkelser i 2008 og 2009, som var underlag for søknaden om tillatelse i 2011, i tillegg til undersøkelser på Askøys sør- og østside (Molvær m.fl. 2007, Dahl Hansen m.fl. 2007).

Det ble fastsatt mindre omfattende rensing enn sekundærrensing i tillatelsen, fordi kommunen kunne dokumentere at utslipp etter primærrensing ikke ville ha skadevirkninger på miljøet, og at resipienten var klassifisert som mindre følsom. Undersøkelsene viste at forventede utslippsmengder fra de elleve planlagte utslippene i Søre Askøy tettbebyggelse ikke ville føre til skadevirkninger på miljøet. Fjorden rundt Askøy hadde gode miljøforhold og var lite påvirket av utslipp fra kommunalt avløpsvann.

Fylkesmannen hadde ikke den gang myndighet til å utsette tidsfristene gitt i forurensingsforskriften kapittel 14. Vi vurderte fristen med bygging av nye anlegg og overføring av avløpsvann til anleggene innen 31. desember 2015 som vanskelig å nå, men vi la til grunn at anleggene skulle bygges så raskt som mulig.

I kommunestyremøtet 12. desember 2013, sak 118/13 ble det vedtatt at det skal etableres et hovedrenseanlegg for Søre Askøy tettbebyggelse.

Miljødirektoratet ga Fylkesmannen i brev av 9. mai 2014 i oppgave å innhente forpliktende framdriftsplaner for de kommunene som ikke ville klare å oppfylle primærrensekravet innen fristen. Dette har ført til at Fylkesmannen i dag kan gi ny tillatelse med nye tidsfrister.

I brev av 29. januar 2014 vedtok Fylkesmannen at Askøy kommune skulle sende inn en forpliktende framdriftsplan for overholdelse av kravene til primærrensing for Søre Askøy tettbebyggelse. Planen ble godkjent i Askøy kommunestyre 17. september 2015.

Askøy kommune har endret strukturen i avløpssystemet fra de planene som lå til grunn for utslippstillatelsen av 25. januar 2011. Det skal nå bygges et nytt hovedrenseanlegg forkortet SAHARA, for rensing av avløpsvann fra hele tettbebyggelsen, istedenfor 11 mindre renseanlegg.

Miljøriskovurderingen, som er utført av Norconsult i forprosjektet for byggingen av anlegget, konkluderer med at det ved dimensjoneringen av anlegget er tatt høyde for stor befolkningsvekst fram mot 2040, i tillegg til at det er lagt til rette for utvidelser på anlegget både for primær- og sekundærrensing. Anlegget vil dermed kunne være robust ved endringer i klimaforhold og ved befolknings- og industrivekst.

Denne tillatelsen til Søre Askøy tettbebyggelse er gitt på bakgrunn av godkjent framdriftsplan, på bakgrunn av tidligere resipientundersøkelser og *Resipientovervåking av fjordsystemene rundt Bergen 2011-2015* gjennomført av Uni Research Miljø SAM-Marin.

Høring

Saken har vært på høring i Askøyværingen og i Bergens tidende i tillegg til å ha lagt ute på Fylkesmannens i Hordaland sine nettsider.

Høringsuttalelser

Vi har mottatt to uttalelser etter høring.

Magne Rødland viser til at det fra Follese til Veivågen kan sees mange private avløpsutslipp hvor kloakken ikke går via slamavskiller, men føres urensset til sjø. Det blir pekt på at utslipp fra ca. 50 hus på Basneset på Hetlevik ikke er tilknyttet kommunalt avløpsanlegg. Det er usikkerhet om hvor mange av disse husene det er som har slamavskillere. Det bygges stadig flere hus i området. I tillegg skal det finnes et titalls hytter uten renseanlegg hvor det bor fastboende hele året. Det vises også til at problemer med lukt og tilgrising med avløpsvann på skoleveien, er tydeligst om vinteren. Magne Rødland ber om at det blir bygget renseanlegg med tidsfrister for tilkopling for dem som forurensere.

Fiskeridirektoratet region vest sin interesse i slike saker er å sikre marint biologisk mangfold og fiskeri- og akvakulturinteressene i området. De viser til at det er viktig at tiltakshaver har kunnskap om og tar hensyn til de marine leve- og oppvekstområdene i og omkring det aktuelle området. Det er ikke registrert gytefelt eller fiskeplasser i området i Fiskeridirektoratet sine databaser. I databasen Vann-Nett er Byfjorden registrert med risiko for ikke å nå miljømålet innen 2021. Den oppnår heller ikke god kjemisk tilstand.

Fiskeridirektoratet vurderer det slik at en samling av flere utslipp, der det stilles krav til rensing, vil være positivt for miljøtilstanden i fjorden. De ber om at utslippsledningen blir festet med avrundete lodd med innfelte bolter, og at den blir registrert i kart.

Kommunens kommentarer til uttalelsene

Askøy kommune viser til at Miljørettet helsevern ved samfunnsmedisinsk avdeling er tilsynsmyndighet for mindre private utslipp i kommunen.

Vann og Avløp, ved kommunal teknisk avdeling, utarbeider ny temaplan for avløp. Alle utslippsområder i kommunen kartlegges for å se hvordan de ulike områdene skal koples til det nye hovedrenseanlegget SAHARA. Basneset vil bli tilknyttet når forholdene er lagt til rette for det etter kommunens framdriftsplan for avløpsutbyggingen.

Anleggsutbyggingen

SAHARA er planlagt bygget i fjellet ved Gråskolten/Heiafjellet vest for Kleppestø. Avløpsvann fra de 41 avløpsanleggene som er større enn 50 pe, og som i dag ikke overholder renskravet i tettbebyggelsen, skal overføres til det nye anlegget.

Avløpsanlegget skal dimensjoneres for å kunne ta imot avløpsvann tilsvarende 45 000 pe. Dette tilsvarer utslipp fra en forventet befolkningmengde i 2040. Dagens utslipp tilsvarer 23 000 pe. Anlegget skal bygges som et kjemisk renseanlegg med flotasjon. På sikt kan det bli aktuelt å innføre sekundærrensing. SAHARA planlegges derfor for en eventuell senere utbygging med et biologisk rensetrinn. Utløpet fra renseanlegget skal gå i utslippsledning fra fjellhallen, under bakken til Askildsvika, og videre ut i fjorden. Utslippspunktet vil være ca. 200 meter fra land på 40 til 50 meters dyp. Det vil også bli etablert en overvannsledning som vil gå parallelt med utslippsledningen og som vil bli ført til 10 meters dyp.

SAHARA skal være ferdig i 2022. De største utslippene vil bli sanert først og overført til anlegget. Dette gjelder renseanleggene Kleppestø, Florvåg og Badeelven. De andre saneringstiltakene skal gjennomføres fortløpende og vil bli tilpasset framdriften for utbyggingen av veianleggene i «Askøypakken». Det tas sikte på å sanere mindre utslipp for midlertidig overføring til eksisterende anlegg, etter hvert som de enkelte delstrekningene

bygges ut, for senere å overføre disse til hovedrenseanlegget. Overføringsanleggene omfatter totalt 43 km ledningsnett, hvorav ca. 33 km på land og ca. 10 km i sjø. Målsettingen er at hovedledningene skal være ferdig utbygget samtidig med at renseanlegget er driftsklart. Innen utgangen av 2026 skal alle utslippene større enn 50 pe i Søre Askøy tettbebyggelse være overført til hovedrenseanlegget.

Overføringstrasséer til hovedrenseanlegget:

- Østre trasé: Sigdalsneset-Ask-Badeelven-Florvåg-Kleppestø-SAHARA
- Midtre trasé: Hauglandshella-Juvik-SAHARA
- Vestre trasé: Hetlevik-Follese-Skiftevik-Strusshamn-SAHARA

Planlagt framdriftsplan for overføringstraséer er:

Traséer	Perioder
Ask-Erdal/Badeelven	2016-2019
Badeelven/Florvåg/Kleppestø- SAHARA	2019-2021
Hauglandshella/Juvik- SAHARA	2018-2021
Hetlevik/Follese/Skiftevik- SAHARA	2017-2023
Strusshamn/Skarholmen/Klubben- SAHARA	2024-2025
Flensberghamn-Ask	2025-2026

Resipienten

Utslipp av rensed avløpsvann vil gå til Byfjorden. Resipienten er beskrevet i *Resipientovervåking av byfjordssystemene rundt Bergen 2011-2015* (Stian E. Kvalø m.fl., 2016). Rapporten er utarbeidet på bakgrunnen av et overvåkingsprogram framkommet for å oppfylle krav om resipientundersøkelser gitt i utslippstillatelser for avløpsvann for flere kommuner i Hordaland. Kommunene Askøy, Bergen, Fjell, Lindås, Meland, Os og Sund har inngått et samarbeid om undersøkelsene. Noen data fra 2015 blir også sammenliknet med tidligere datamateriale. Resultatene er vurdert i henhold til Miljødirektoratet sine veiledere for klassifisering av miljøkvalitet (SFT 97:03- Molvær et al., 1997; TA-2229/2007- Bakke et al., 2007) og Veileder 02:2013 (Direktoratsgruppa for vanndirektivet, 2013).

Området som utslippet fra Askøy kommune skal føres til er registrert som Område 4 i rapporten. Det omfatter sjøområdene ved Bergen sentrum, Byfjorden vestover til Askøybroen, og nordover inkludert deler av Herdlafjorden opp Salhusfjorden til Hordvikneset.

Område 4 mottar en avløpsvannmengde tilsvarende ca. 165 000 pe fra avløpsanlegg i Bergen kommune. Mange av disse utslippene gikk tidligere urensed ut i sjøen, men nå er tre renseanlegg oppgradert for å overholde krav om sekundærrensing. Holen renseanlegg skal kunne ta imot avløpsvann tilsvarende 134 000 pe. Prøvedriften startet i 2015. Anlegget har vært i drift siden i sommer. Anlegget har imidlertid vært ute av drift i perioder i tiden 2011-2015. Dette kan ha hatt betydning for prøveresultatene i resipientundersøkelsene. Anlegget i Kverneviken som skal rense avløpsvann tilsvarende 56 000 pe er også oppgradert. Ytre Sandviken renseanlegg var satt i drift i 2015 og renser avløpsvann tilsvarende 44 000 pe. Nye undersøkelser vil vise effekten av oppgraderingene i Bergen.

I område 4 er det i 2015 gjennomført bunnundersøkelser av sediment til prøvetaking av biologiske, geologiske og kjemiske analyser i tillegg til fjæresoneundersøkelser og befaring.

Disse målestasjonene ligger nærmest det framtidige utslippspunktet fra SAHARA:

- Askild 1, prøvene er tatt på 20 meters dyp i Askildvika
- Askild 6, prøvene er tatt på 30 meters dyp i Askildvika
- Stasjon 5, prøvene er tatt på 322 meters dyp i søndre del av Byfjorden

Stasjon 5 ligger i en smal del av Byfjorden, nærmere en terskel enn stasjonene som er plassert i de åpne delene av fjorden. Sammensetningen i sedimentene er grovere her på grunn av sterkere strøm ved innstrømming av bunnvann. Det organiske innholdet, målt ved glødetap, er lavt og har vært stabilt over lengre tid. Dette indikerer lite sedimentering av organisk materiale.

Finfraksjonen var på 45,3 % av prøven som ellers hadde et stort innslag av sand.

Bløtbunnsfauna, nEQR, er klassifisert i tilstandsklasse III - Moderat. Nitrat i tilstandsklasse II - God, Fosfat, Tot-P og Tot-N og oksygeninnholdet i bunnvannet i tilstandsklasse I - Bakgrunn, mens Klorofyll a er i tilstandsklasse II - God.

Prøvene viser lavt organisk materiale (1,5 %) på stasjon Askild 1. Sedimentet bestod av 82 % sand og den samlede finfraksjonen var på 14,5 %. Stasjon Askild 6 viste et glødetap på 3,6 % som er lavt og indikerer liten sedimentering av organisk materiale. I hovedsak bestod sedimentet av 89,7 % sand med 4,3 % innslag av grus.

Ved stasjon Askild 1 ble det funnet 941 individer i sedimentene fordelt på 74 bunndyrsarter. Stasjonen er plassert i tilstandsklasse II - God. Det vises til at forholdene er gode basert på et mangfoldig og rikt dyreliv. Dette gjelder også for stasjon Askild 6 der det ble funnet 1096 individer fordelt på 85 arter. Det gir også tilstandsklasse II - God.

Oppsummert viser undersøkelsene i Område 4 i 2015, samlet sett flest undersøkelser i de dypeste stasjonene og stasjonene som er knyttet til de nye renseanleggene til Bergen kommune. Rapporten oppsummer med at konsentrasjonene av næringssalter stort sett er lave og lik resultatene fra tidligere år. Oksygeninnholdet i bunnvannet er også generelt sett godt, selv om trendene viser en reduksjon i oksygenkonsentrasjonen i bunnvannet ved de dype stasjonene. Bakterienivået er redusert fra nivåene i 2014. På stasjon 5 er imidlertid artsdiversiteten redusert og den negative trenden fra 2013 fortsetter. Dette gjelder i hovedsak slekten *Polydora*. Samtidig vises det til at de store mengdene med bunndyr også omsetter det organiske materialet som tilføres ved utslipp fra renseanleggene. Dersom tilførselen av organisk materiale blir så stor at bunnfaunaen ikke lenger klarer å omsette dette, vil det kunne føre til dårlige forhold og i verste fall kan bunnfaunaen dø ut.

Fylkesmannens vurdering

Ved vurdering av om tillatelse skal gis etter forurensingsloven § 11, skal det legges vekt på forurensingen fra tiltaket opp mot fordelene og ulempene som tiltaket dessuten vil føre til, jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd. Fylkesmannen må også vurdere om det planlagte utslippet er i strid med målene i forurensingsforskriften, vannforskriften og naturmangfoldloven.

Vannforskriften stiller krav om at vanntilstanden ikke skal forringes og at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Ny eller utvidet aktivitet kan tillates selv om dette fører til forringelse dersom miljøtilstanden fortsatt er minst god. Målene i

naturmangfoldloven om å ta vare på det biologiske mangfoldet og økologiske prosesser må også opprettholdes.

I databasen Vann-Nett er Byfjorden inndelt i to vannforekomster (VF), en indre del (VF id. nr.: 0261010800-4- C Byfjorden indre) og en ytre del (VF id. nr.: 0261010800-9-C Byfjorden). Karakteriseringen av vannforekomsten viser at den økologiske- og kjemiske tilstanden er henholdsvis moderat og dårlig. Dette har ført til at hele fjorden er satt i risiko for ikke å oppnå miljømålet om minst god økologisk miljøtilstand, og at nye tiltak må til for å oppnå dette.

Norconsult viser i miljørisikovurderingen i forprosjektet for utbyggingen av SAHARA, til at undersøkelser fra Bergen kommune viser at utslippene fra avløpsanleggene som munner ut i Byfjorden ikke påvirker hverandre i stor grad.

I SAM e-rapport nr. 3-2016 vises det til at Bergen kommune har overvåket kommunenes sjøområder gjennom *Byfjordsundersøkelsen* siden 1973. Undersøkelser i Byfjorden er inkludert i miljøovervåkingen. I rapporten vises det til boken *Bergensfjordene-natur og bruk* (Johannessen et al., 2010) hvor område 4, som er dypvannet i Byfjordsystemet, er registrert som tilfredsstillende, selv om oksygeninnholdet viste en svak synkende tendens den siste 5-års perioden. Det vises til at bunnfaunaene inneholder mer børstemark (*polychaeta*) enn tidligere. Reduksjonen de senere årene av oksygeninnholdet i dyp- og bunnvannet, finnes også andre steder i fjordene rundt Bergen og langs kysten. Variasjonene knyttes til klimaendringer, men også til tilførsler av organisk materiale. Børstemarken er med på å omsette det organiske materialet. I boken vises det til at etter omleggingen av avløpssystemene i Bergen sentrum på 1990-tallet er sett tydelige forbedringer av vannkvaliteten og siktedypet.

Opplysninger i Naturbase og Artsdatabanken av 7. september 2016 viser at det ikke er registrert opplysninger om lokalt viktig eller verdifullt naturmangfold i dette området, som vil ta skade av utslippene fra rensed avløpsvann fra Søre Askøy tettbebyggelse. Vi har lagt til grunn at kravet i naturmangfoldloven § 8, om at saken skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, er oppfylt. Kunnskapen vi har om naturmangfoldet i resipienten til det nye avløpsanlegget, og den kunnskapen vi har om forventet påvirkning av det planlagte utslippet fra avløpsanlegget, er tilstrekkelige for å kunne vurdere påvirkningen av tiltaket på naturmangfoldet i området.

I Vann-Nett er resipienten satt i risiko for ikke å nå målet om god økologisk og kjemisk tilstand innen 2021 for hele resipienten. Grunnen til dette er forurensning fra tungmetaller, PCB og andre prioriterte miljøgifter. Dette er forurensning fra tidligere industri, båttrafikk og forurensning fra avløpsanlegg. Tiltak må derfor gjennomføres. Av tiltak nevnes separering av eldre avløpsnett og avløpsanlegg, problemkartlegging ved Byfjordsundersøkelsen og tildekking/mudring av forurenset sjøbunn. Det siste gjelder for området i Puddefjorden og Store Lungegårdsvann. Alle disse tiltakene skal gjennomføres. På bakgrunn av dette er det ifølge Vann-Nett forventet god økologisk og kjemisk tilstand i perioden 2022-2027.

Vannforskriften har bestemmelser om at det skal tas hensyn til samlet belastning, føre-var-prinsippet og forurensar betaler-prinsippet. Det vil si at påvirkningen på økosystemet skal vurderes ut fra samlet belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Økosystemet i denne saken er sjøresipienten Byfjorden. Tilførsel av rensed kommunalt avløpsvann, vil mest sannsynlig ikke påvirke resipienten i vesentlig grad. Flere utslipp som i dag går urensed ut i

resipienten vil i framtiden bli overført til SAHARA. En eventuell forurensning vil kunne skje i nærheten av utslippspunktet. De store avløpsanleggene til Bergen kommune er alle oppgraderte. Utslippsmengdene i resipienten er dermed redusert. Fylkesmannen legger til grunn at tiltaket ikke vil endre eller ødelegge leveområdet for truede eller nær truede arter, heller ikke sammen med annen påvirkning. Kravene i § 10 i naturmangfoldloven er dermed oppfylt.

Etter Fylkesmannens vurdering foreligger det nok kunnskap om naturmangfoldet og påvirkninger på naturmangfoldet. Førre var prinsippet får dermed ikke anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 9.

Innholdet av miljøgifter i avløpsvannet bør ikke avvike vesentlig fra det som er vanlig i kommunalt avløpsvann. Kommunen bør derfor ha oversikt over virksomheter som er tilknyttet avløpsnett, eventuelt etablere system for kildesporing. Mindre bedrifter på industriområder med enkle slam- eller oljeavskillere, kan ha mindre kontroll og oversikt over utslippene sine, enn det større bedrifter har, jf. punkt 2.5.5 i tillatelsen.

Ved overholdelse av vilkårene som er satt i tillatelsen, mener Fylkesmannen at påvirkningen på resipienten fra utslippet fra SAHARA, ikke vil være til hinder for å gi utlippstillatelse.

Hovedplan avløp

Kommunen er i ferd med å utarbeide ny hovedplan avløp. Planen vil bestå av en fast del og en dynamisk del. Den dynamiske delen vil oppdateres fortløpende, slik at kommunen til enhver tid har oversikt over arbeid som er utført og over hva som skal gjøres i framtiden.

Det er langt fram før alle avløpsanlegg i tettbebyggelsen er tilknyttet det nye renseanlegget. Kommunen må skaffe seg oversikt over alle problemområder og gjennomføre tiltak for å avbøte eventuell forurensning. Det vises til at Miljørettet helsevern ved samfunnsmedisinsk avdeling er tilsynsmyndighet for mindre private utslipp i kommunen. Vi vil også peke på kommunens myndighet til å føre tilsyn med avløpsanlegg som kommer inn under kapittel 13 i forurensningsforskriften.

Drift og vedlikehold

Alle de kommunale renseanleggene i tettbebyggelsen har mekanisk rensing i dag. Brannvesenet går kontinuerlig linjegang, fotograferer samtlige kummer og registrerer dette i kommunens VA-kartsystem. Alle nye pumpestasjoner og kommunale slamavskillere er registrert i driftsovervåkingssystemet til kommunen. Ved feil, blir dette varslet ved alarm. Det er etablert oppsamlingstanker ved alle nye pumpestasjoner og stasjoner som ikke går til sjø.

På bakgrunn av stedvis dårlig avløpsnett, har kommunen valgt å beholde private slamavskillere, selv om avløpsvannet går til kommunalt nett. Anleggenes renseeffekt kan derfor framstå som lavere enn den egentlig er, hvis dette blir vurdert som tilført pe, enn det som ville vært tilfelle om avløpsvannet kom urensset til anlegget.

Resipientovervåking

Askøy kommune har vedtatt plasseringen av det nye avløpsrenseanlegget. Resipientvurderinger må gjennomføres. Prøvepunkt må velges ut slik at de kan videreføres for overvåking av resipienten. Omfanget av overvåkingen skal være som omtalt i gjeldende utgave av *Resipientundersøkelser i fjorder og kystfarvann, TA-1890*.

Vi forventer at utslipp fra renseanlegget ikke vil få negative konsekvenser for brukerinteressene i resipienten. Resultater fra resipientundersøkelsene hvert fjerde år vil dokumentere om dette stemmer. Dersom kravene til primærrensing ikke kan oppnås, må anlegget oppgraderes til sekundærrensing.

Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene med å hindre eller avgrense skade på naturmangfoldet. Askøy kommune skal derfor kontrollere utslippene ved prøvetaking og analysering. Dersom det viser seg at forurensning fra utslippene er for høy, skal kommunen gjennomføre utbedringer som å etablere nye rensetrinn, slik at anlegget oppnår kravet til sekundærrensing. Dette oppfyller kravene både i forurensningsforskriften § 2 og naturmangfoldloven § 11.

Akkreditert prøvetaking og endring av frister

Askøy kommune fikk i brev 13. august 2010 unntak fra kravet om akkreditert prøvetaking og konservering for avløpsrenseanlegg større enn 50 pe i Søre Askøy tettbebyggelse frem til 31. desember 2015. Unntaket gjaldt for alle anlegg som skal saneres eller oppgraderes for å etterkomme renskravet. Unntaket gjaldt ikke for anlegg, som skal videreføres slik de står i dag, uten ombygging.

Unntaket gjelder fortsatt som beskrevet over, fram til nytt avløpsrenseanlegg er satt i drift.

Ledningsnett

Kommunen skal fortsatt dimensjonere, bygge, drive og vedlikeholde avløpsnettet med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, uten at det medfører urimelige kostnader. Det gjelder særlig avløpsvannets mengde og egenskaper, forebygging av lekkasjer og avgrensing av forurensing av resipienten som følge av overløp. Kommunen må ha kontroll-, alarm- og overvåkingssystem, samt beredskap som sikrer at uforutsette utslipp blir holdt på et minimum. Feil som gir eller kan føre til overløp skal registreres og varsles straks.

Utslippspunkt

Utslippsledningene må legges til dyp som sikrer tilstrekkelig fortynning av avløpsvannet, hindrer synlig påvirkning på overflaten og ikke skaper konflikter med brukerinteressene. Avstand fra land må være slik at påvirkning fra bakevjer, nedslamming nær utslippstedet eller nærmere land kan unngås. Koordinatene for plasseringen av anlegget og selve utslippspunktet skal sendes til Fylkesmannen når dette er vedtatt.

Lukt og støy

Kravene som er gitt for lukt og støy er standardkrav som også gis til industribedrifter, eller er regulert i forskrifter. Fylkesmannen forventer at avløpsanlegget blir drevet slik at vilkårene blir overholdt, slik at naboene ikke blir utsatt for mer lukt og støy enn det som er regnet for å være akseptabelt for denne type virksomhet.

Lukt skal være en viktig styringsparameter for aktiviteten ved renseanlegget. Kommunen skal ha oversikt over de delene av driften som kan generere lukt, og fortløpende vurdere nødvendige tiltak for å redusere luktutslipp og dokumentere disse. Kommunen skal som en del av internkontrollen registrere og håndtere eventuelle klager. Ved klage på lukt og støy kan Fylkesmannen pålegge kommunen å gjennomføre målinger og å sette i verk tiltak.

Drift av avløpsanlegget

Avløpsanlegget skal også drives i samsvar med forurensingsloven § 2 punkt 3, og det skal tas i bruk best tilgjengelig teknologi, for å unngå og å avgrense skade på naturmangfoldet.

Tiltakshaver skal bære kostnadene med skade på miljøet. For å unngå eller å avgrense skade, skal det brukes teknikker og metoder for drift som gir de beste samfunnsmessige resultatene.

Risikoklasse

Renseanlegget SAHARA er plassert i risikoklasse 2. Risikoklasse for anleggene som skal overføres til hovedrenseanlegget, er klassifisert jf. tabell 6. Klassifiseringen er et uttrykk for risiko og er avhengig av forventet forurensing fra anlegget og kvaliteten på resipienten.

Risikoklassen er gradert fra 1 til 4, der 1 har høyest risiko. Risikoklassen opplyser om forventet ressursbruk og gebyrsats ved et eventuelt tilsyn.

Konklusjon

Kravene i tillatelsen har som mål å verne miljøet mot skadelige påvirkninger fra utslipp av avløpsvann. Resipientundersøkelser viser at utslippsmengden fra Søre Askøy tettbebyggelse, slik den i dag tilføres resipienten, ikke har skadevirkninger på miljøet. Forurensingsmengden fra tilført avløpsvann både fra Bergen kommune og Askøy kommune, vil bli redusert når de nye renseanleggene er i full drift, på grunn av bedre rensing.

Fristen for å innføre primærrensing av kommunalt avløpsvann for Søre Askøy tettbebyggelse er endret til 31. desember 2026. Dette er gjort på bakgrunn av framdriftsplan vedtatt i Askøy kommunestyre 17. september 2015. Det vil si at alle de kommunale utslippene, alle overførings- og renseanlegg i Søre Askøy tettbebyggelse over 50 pe skal være ferdige innen 31. desember 2026. Framdriftsplanen går langt ut over de tidligere gitte frister i tillatelsen fra 2011. Fylkesmannen ber kommunen om å stramme inn framdriftsplanen så langt det er teknisk og økonomisk mulig.

Kommunen skal ha gjennomført resipientundersøkelse før anlegget startes opp. Når Askøy kommune gjennomfører undersøkelsen, må prøvepunktene velges ut slik at de kan videreføres for fortsatt overvåking. Undersøkelsene skal gjennomføres hvert fjerde år. Dersom det viser seg at utslippet fra renseanlegget får skadevirkninger på miljøet, eller at områdeinndelingen for resipienten blir endret, kan Fylkesmannen sette en frist på inntil sju år for å etterkomme sekundærrensekravet.

Fylkesmannen har gjort vedtak som er basert på en total vurdering av de miljømessige, tekniske og økonomiske forholdene. Resipienten er klassifisert som mindre følsom, jf. kriteriene i vedlegg 1 punkt 1.1 til forurensningsforskriften kapittel 11. Utslippene har minst gjennomgått primærrensing og den ansvarlige skal gjennom grundige undersøkelser vise at utslippet ikke har skadevirkninger på miljøet.

Vedtak

Fylkesmannen i Hordaland gir ny utslippstillatelse for Søre Askøy tettbebyggelse for utslipp av avløpsvann tilsvarende 45 000 pe med hjemmel i forurensingsloven § 11, jf. §§ 16, 22 og 40, og forurensningsforskriften §§ 14-4.

Unntak fra krav om sekundærrensing er gitt i medhold av forurensningsforskriften § 14-8.

Vilkårene i tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensingsloven § 16. Tillatelsen gjelder fra dags dato. Utslippstillatelsen datert 21. januar 2011 oppheves fra samme dato.

Frister

Fristen med å ferdigstille nytt hovedreanseanlegg er 31. desember 2022. Fristen for å ha overført alt avløpsvann i tettbebyggelsen til det nye anlegget er 31. desember 2026.

Gebyr

Fylkesmannens arbeid med behandling av utslippstillatelser er omfattet av en gebyrordning. Reglene om gebyrinnkreving er gitt i forurensingsforskriften kapittel 39. Vi har satt gebyrsats 2, jf. forurensingsforskriften § 39-4 om arbeid med nye tillatelser. Valg av gebyrsats er basert på ressursbruken til Fylkesmannen med tillatelsen. Gebyrsats 2 er basert på en ressursbruk med saksbehandling på mellom tre og fem uker. Kommunen skal betale et gebyr på 84 700 kroner for behandlingen. Miljødirektoratet sender faktura.

Klage

Dere kan klage på tillatelsen til Miljødirektoratet. Partene som er involvert i saken og andre med spesielle interesser, kan klage innen tre uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 28.

Dere kan også klage på vedtaket om gebyrsats, jf. forurensingsforskriften § 41-5. En eventuell klage skal være grunnlagt. Send klagen til Fylkesmannen i Hordaland.

Klage på gebyrsats gis ikke oppsettende virkning, og det fastsatte gebyret må derfor betales i samsvar med ovenstående. Dersom Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert.

Med hilsen

Kjell Kvingedal
miljøvernssjef

Britt Solheim
senioringeniør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Vedlegg: Utslippstillatelse med vilkår

Kopi til: Askøy kommune, Vann og avløp
Miljødirektoratet
Fiskeridirektoratet
Magne Rødland